

Geachte heer, mevrouw,

Graag wil ik reageren op het wetsvoorstel inzake een verplichte aanmelddatum voor 01-04 voor aankomend MBO-studenten. Ik ben sterk voor het instellen van zo'n datum, zeker gelet op het aantal VMBO-ers, dat het MBO niet aansluitend aan hun VMBO bereikt. Primair moet het 'zomerlek' gedicht worden. Dit aantal is ook zo groot, dat het aantal niet-geplaatsten (100) daarbij in het niet valt. Laat het MBO nu eens eindelijk in zijn waarde. Geen enkel ROC zal moedwillig studenten weigeren. Wel zijn de motivatie en het moment van aanmelden voor van belang om een VMBO-er een reële kans te geven om voor het MBO te slagen.

Als wij van de commissie Dijsselbloem iets geleerd hebben is het toch wel, dat we geen nieuwe maatregelen moeten loslaten op het onderwijs tenzij deze op empirisch onderzoek gebaseerd en zijn en door het veld gedragen worden.

Een verplichte aanmelddatum helpt om tijdig in beeld te zijn, de bewegingen binnen het HBO bewijzen dit ook, maar ook andere bewegingen (zoals selectie aan de poort bij bijv. de PABO-opleidingen) bewijzen zich, het niveau van de afgestudeerden stijgt daardoor.

Laat dan ook het MBO die ruimte, stel de verplicht aanmelddatum in, verplicht het MBO tot het voeren van een loopbaangerichte intake en verplicht het MBO tot het uitbrengen van een studiekeuzeadvies.

Maar geef de aankomend student binnen het MBO niet het recht om louter op basis van een tijdige aanmelding een toelatingsrecht te eisen.

Onderstaand mijn reactie op een aantal delen uit het door u uitgebrachte wetsvoorstel.

Artikel 8.0.4. Intakeactiviteiten en studiekeuzeadvies

1. Aan degene die op uiterlijk 1 april is aangemeld in overeenstemming met artikel 8.0.1, eerste lid, brengt het bevoegd gezag op diens verzoek een studiekeuzeadvies uit.

Dit is de omgekeerde wereld. Niet de aanmelder verzoekt om een studiekeuzeadvies, maar de school, die gaat toelaten moet beoordelen in hoeverre er een goede match is tussen de aanmelder en het beroep waarvoor hij opgeleid wordt. Pas dan is te bepalen in hoeverre er van standaard- c.q. maatwerktrajecten uitgegaan moet worden.

Het positieve van een aanmelding voor 1 april is, dat als dit geschiedt, de deelnemer voor 1 mei hoort of hij is toegelaten wordt dan wel wordt uitgenodigd voor een kwalitatieve intake waarin een studiekeuzeadvies gegeven wordt.

Als dit studiekeuzeadvies negatief uitvalt, dan worden – indien de aanmelder zich hiermee niet kan verenigen – deze studieadviezen voorgelegd aan een intakecommissie op ROC-niveau, die uitspraak doet en een vervolgtraject in gang zet.

Nu kent het MBO al een centrale toelatingscommissie (CTC) voor ongediplomeerde instroom op niveau 2. Verplicht een ROC tot het vormen van een CTC voor studiekeuzeadviezen bij afgewezen aanmelders.

waarop studiekeuzeadviezen worden uitgebracht. Bij het vaststellen van de nadere regels treft het bevoegd gezag voor betrokkenen afkomstig uit de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba respectievelijk Aruba, Curaçao en Sint Maarten zodanige voorzieningen dat zij kunnen deelnemen aan de intakeactiviteiten zonder dat hun fysieke aanwezigheid op de instelling vereist is.

Dit kan niet voor iedere opleiding aangezien er in de persoon gelegen belemmerende omstandigheden kunnen zijn, die alleen bij een persoonlijk contact in beeld kunnen komen. Er zou dan zeker meegenomen moeten worden, dat er op het moment van fysieke aanwezigheid, nog een nader studiekeuzeadvies gegeven kan worden.

Artikel 8.1.1c. Recht op toelating basisberoepsopleiding, vakopleiding, middenkaderopleiding en specialistenopleiding

1. Onverminderd de artikelen 8.1.1 en 8.1.2, staat de toelating tot de basisberoepsopleiding, de vakopleiding, de middenkaderopleiding en de specialistenopleiding open voor degene die voldoet aan de in de bij of krachtens de artikelen 8.2.1, 8.2.2 en 8.2.2a ten aanzien van die opleidingen gestelde eisen, met dien verstande dat het bevoegd gezag de inschrijving van een betrokkene kan weigeren indien:

Een recht op toelating verhoudt zich niet tot de plicht van de school om een aankomend student een gericht studiekeuzeadvies te kunnen geven. Wij als MBO hebben  n verstand van onderwijs  n van het regionale bedrijfsleven waarvoor wij opleiden. Wij kennen als geen ander de mogelijkheden en ook onmogelijkheden om samen met bedrijfsleven studenten op te leiden. Aankomend studenten voor wie de intaker nu bepaalt, dat er twijfel is over zijn kansen wordt doorverwezen naar een verlengde intake. Uiteindelijk kan ook na de verlengde intake waarin een studiekeuzeadvies gegeven wordt, de student dit naast zich neerleggen.
kunnen plaatsn.

Een ander obstakel waar overstappende leerlingen tegenaan lopen, is dat het toelatingsbeleid van mbo-instellingen onduidelijk kan zijn. Via de Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs (JOB) komen jaarlijks signalen naar voren dat aankomend studenten, ondanks dat zij beschikken over de juiste vooropleiding, niet worden toegelaten tot de mbo-opleiding van hun voorkeur. Bij deze studenten bestaat het beeld dat mbo-instellingen hen afwijzen vanwege hun ondersteuningsbehoefte, gedrag uit het verleden, leeftijd of een veronderstelde 'niet-schoolbaarheid'. Afwijzingen om deze redenen verminderen de motivatie, het zelfvertrouwen en de kans op een passende baan voor deze studenten.

Zoals eerder beschreven volgt eventueel na een intake een verlengde intake, de situatie zoals hierboven beschreven komt binnen mijn college voor bij juist die studenten, die zich veelal na 1 juni aanmelden. Een verplichte aanmelding voor 1 april zorgt voor voldoende tijd om aankomend studenten goed in beeld te hebben en te spreken over hun motivatie. En als ook na de verlengde intake een negatief studiekeuzeadvies volgt en de student in juridisch opzicht toelaatbaar is, wordt hij toegelaten. Wij tornen niet aan zijn toelatingsrecht, maar laten ook niet tornen aan onze plicht om een gericht studiekeuzeadvies te geven.

2. Inhoud van het wetsvoorstel

Om studenten beter te begeleiden bij de overstap naar het mbo, meer duidelijkheid en zekerheid te geven over hun mogelijkheden in het mbo en de risico's op uitval te verminderen, regelt dit wetsvoorstel de volgende wijzigingen in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB), de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), de Wet op de expertisecentra (WEC) en de WEB BES:

1. Het invoeren van een landelijke aanmelddatum in het mbo, evenals de plicht voor scholen en instellingen om een beperkte gegevensset over aanmeldingen met elkaar en met gemeenten uit te wisselen;

W10557.K-1

2. Het invoeren van een recht op een studiekeuzeadvies voor alle studenten die zich uiterlijk op de landelijke aanmelddatum hebben aangemeld bij een mbo-opleiding;
3. Het invoeren van een recht op toelating voor studenten die zich aanmelden voor een mbo-opleiding op niveau 2, 3 of 4 en voldoen aan de vooropleidingseisen.

Het tweede punt zou moeten zijn dat scholen verplicht worden tot een uitbrengen van een studiekeuzeadvies aan aspirant studenten. Het bij 3 genoemde recht bestaat al, maar scholen zouden op basis van hun onder 2 genoemde plicht een studiekeuze moeten kunnen ontraden. Als een student zich nu tijdig moet gaan aanmelden, dan is hij ook gebaat bij zo'n advies en is er voldoende tijd om nog een switch te maken n.a.v. het advies dan wel zijn recht te laten gelden op basis van een tijdige aanmelding.

M.a.w. een student, die zich tijdig aanmeldt (voor 01-04), heeft het recht om voor 01-05 een bericht over definitieve toelating te ontvangen dan wel heeft voor 01-05 een kwalitatieve intake op basis waarvan hij een studiekeuzeadvies krijgt waardoor hij nog kan gaan switchen. Indien het ROC dit advies niet voor die datum verstrekt heeft, heeft de aankomend student nog steeds zijn toelatingsrecht en kan een na 01-05 uitgebracht studiekeuzeadvies hem mogelijk nog tot een nadere keuze brengen.

De 1 april-aanmelddatum wijkt af van de aanmelddatum in het ho, waar de aanmelddatum van 1 mei geldt. Een reden voor dit verschil is dat het collegejaar in het ho een maand later start, namelijk op 1 september, dan het studiejaar in het mbo (1 augustus). Voor het mbo is daarnaast gekozen voor de 1 april-aanmelddatum omdat op

Dit is een drogredenering. Door de vakantiespreiding zijn er mbo-scholen die pas op 7 september beginnen en andere medio augustus. 1 april is in het kader van het kunnen uitbrengen van een studiekeuzeadvies voor 01-05 wel een goed gekozen datum.

studiekeuze. Mbo-instellingen hebben de verantwoordelijkheid én de professionele expertise om tijdens de intake met de student te verkennen of hun verwachtingen en ambities aansluiten bij de gewenste opleiding, of dat een andere opleiding wellicht toch beter past. Studenten kunnen vervolgens in overleg met hun ouders of begeleiders een goede afweging maken of de opleiding voldoende perspectief biedt op studiesucces en op het vinden van een baan. Met het toelatingsrecht wordt de uiteindelijke keuze voor inschrijving in een bepaalde opleiding bij de student gelegd. De intake en studie-activiteiten die een mbo-instelling aanbiedt als vervolg op LOB-activiteiten in het toelidende onderwijs, zijn er om een student te ondersteunen in het maken van een zorgvuldige studiekeuze en niet bedoeld om te selecteren. De ondersteuningsbehoefte van een student, gedrag uit het verleden, of een veronderstelde 'niet-schoolbaarheid', kan geen reden zijn om hem of haar te weigeren. Door de uiteindelijke keuze voor inschrijving op een bepaalde opleiding bij de student te leggen, en niet bij de mbo-instelling, worden afwijzingen op dergelijke gronden voorkomen.

Geen verantwoordelijkheid zonder verantwoording kunnen afleggen, bij verantwoordelijkheid hoort derhalve ook uitvoeringsmacht. Als de verantwoordelijkheid en de professionele expertise erkend worden is het een dode letter als een weloverwogen studiekeuzeadvies door een student op basis van eigen overwegingen terzijde geschoven kan worden. Het is een misvatting te veronderstellen dat in het MBO de intake en studie-activiteiten bedoeld zijn voor het maken van een zorgvuldige studiekeuze. Juist de studie-activiteiten en de LOB-activiteiten in het VMBO zijn daarvoor bedoeld. In het MBO komt dit als mosterd na de maaltijd.

Ik vertrouw op een verstandige heroverweging op basis van de ingebrachte reacties waarbij u zich in het eindoordeel laat leiden door dat wat het beste is voor de aankomend MBO-student en voor het MBO-onderwijs.

Met vriendelijke groet,

Cor Huisman
Manager opleidingen Commercieel & Mediavormgever
Zoomvliet College - ROC West-Brabant